

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 1.

У Закону о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04), у члану 3. тач. 8), 18) и 24) мењају се и гласе:

"8) **регистар извора загађивања животне средине** јесте скуп систематизованих података и информација о врстама, количинама, начину и месту уношења, испуштања или одлагања загађујућих материја у гасовитом, течном и чврстом агрегатном стању или испуштања енергије (буке, вибрација, топлоте, јонизујућег и нејонизујућег зрачења) из тачкастих, линијских и површинских извора загађивања у животну средину;

18) **емисија** јесте испуштање и истицање загађујућих материја у гасовитом, течном и чврстом агрегатном стању или емисије енергије из извора загађивања у животну средину;

24) **удес** јесте изненадни и неконтролисани догађај који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, транспорту опасних материја цевоводима, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању (у даљем тексту: хемијски удес). Овај израз не обухвата: војна постројења; нуклеарне удесе; генетички модификоване организме; превоз; пумпне станице, удесе при истраживању и експлоатацији минералних сировина, осим ако се те сировине хемијски и термички прерађују или складиште, а садрже опасне материје у прописаним количинама; оштећења брана, са изузетком последица хемијског удеса изазваног таквим оштећењима;".

После тачке 26) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додају тач. 27) и 28) које гласе:

"27) **извори загађивања животне средине** јесу локацијски одређени и просторно ограничени тачкасти, линијски и површински извори загађујућих материја и енергије у животну средину;

28) **заинтересована јавност** јесте јавност на коју утиче или на коју може утицати доношење одлуке надлежног органа или која има интереса у томе, укључујући и невладине организације које се баве заштитом животне средине и које су евидентирани код надлежног органа."

Члан 2.

Наслов изнад члана 16. и члан 16. мењају се и гласе:

"Санација, рекултивација и ремедијација"

Правно и физичко лице за које се утврди да деградира животну средину дужно је да изврши рекултивацију или на други начин санира деградирану животну средину, у складу са пројектом санације, рекултивације и ремедијације.

Министар надлежан за послове заштите животне средине (у даљем тексту: министар) у сарадњи са министром надлежним за послове рударства и енергетике прописује методологију за израду пројекта санације, рекултивације и ремедијације."

Члан 3.

У члану 22. став 1. мења се и гласи:

"Начин коришћења и заштита земљишта од загађивања и деградације остварује се спровођењем мера за његово очување, мерама системског праћења квалитета, предузимањем техничко-технолошких и других потребних мера којима се смањује или спречава загађивање, као и спровођењем пројекта санације, рекултивације и ремедијације."

Члан 4.

У члану 27. ст. 4, 5. и 6. мењају се и гласе:

"Одређене врсте дивље флоре и фауне, њихови развојни облици и делови који се могу сакупљати, односно користити или стављати у промет, као и начин и услови њиховог сакупљања, односно коришћења или стављања у промет уређују се актом који доноси Влада.

Сакупљање, односно коришћење или стављање у промет врши се на основу дозволе коју издаје Министарство, по претходно прибављеном мишљењу организације надлежне за заштиту природе.

За сакупљање, односно коришћење или стављање у промет врста дивље флоре и фауне које се могу сакупљати, односно користити или стављати у промет, плаћа се накнада чија је висина утврђена актом из става 1. овог члана."

Члан 5.

Члан 28. мења се и гласи:

"Увоз или извоз заштићених врста дивље флоре и фауне, њихових развојних облика и делова из члана 27. овог закона врши се на основу дозволе коју издаје Министарство.

Уз захтев за издавање дозволе за увоз или извоз из става 1. овог члана подносилац захтева прилаже доказ о пореклу врсте дивље флоре и фауне.

Увоз или извоз врста дивље флоре и фауне, њихових развојних облика и делова заштићених међународним уговорима врши се под условом да увоз, односно извоз није забрањен, да увезена, односно извезена количина или број примерака заштићених врста дивље флоре и фауне неће угрозити опстанак те врсте у Републици, као и под другим условима прописаним законом, на основу дозволе коју издаје Министарство.

Транзит заштићених врста дивље флоре и фауне, њихових развојних облика и делова врши се под условом да је издата извозна дозвола.

Уз захтев за издавање дозволе за увоз или извоз из става 3. овог члана подносилац захтева прилаже:

1) доказ о пореклу врсте, изјаву увозника, односно извозника у које сврхе ће се користити примерак врсте;

2) мишљење овлашћене научне и стручне организације да се увозом, односно извозом заштићених врста дивље флоре и фауне у траженој количини или броју примерака неће угрозити опстанак те врсте у Републици;

3) другу прописану документацију.

Министар одређује научне и стручне организације које дају стручне оцене за увоз или извоз заштићених врста дивље флоре и фауне.

Министар прописује врсте за које се издаје дозвола из става 3. овог члана, документацију која се подноси уз захтев, поступак издавања дозволе, садржину, изглед и начин вођења регистра издатих дозвола."

Члан 6.

У члану 33. став 1. после тачке 1) додаје се тачка 1а) која гласи:

"1а) обезбеди очување и одржавање значајних или карактеристичних обележја предела, унапређивање предела, њихово поновно успостављање и стварање, а која су од великог значаја за заштиту дивље флоре и фауне и њихових станишта;"

Члан 7.

У члану 34. став 2. после тачке 2) додају се тач. 2а) и 2б) које гласе:

"2а) утврђивање мера интегрисане заштите и планирања предела које обухватају подручја изван заштићених природних добара, ради уређења дугорочне концепције, намене и организације предела и усклађивања вишенаменског коришћења простора које угрожава предео (пољопривреда, шумарство, водопривреда, рударство, енергетика, саобраћај, становање, рекреације и др.);

2б) утврђивање подручја у којим ће се дугорочно сачувати одговарајуће удаљености између објеката у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама које су веће од прописаних и стамбених подручја, јавних простора, као и подручја од посебног значаја, ради заштите живота и здравља људи и животне средине;"

Члан 8.

У члану 35. став 1. после речи: "врши се за" додаје се реч: "стратегичке," .

Члан 9.

У члану 36. став 2. после речи: "на животну средину" додају се речи: "из става 1. овог члана", а реч: "све" брише се.

Члан 10.

У члану 37. став 1. после речи: "постројења" додају се речи: "и активности", а после речи: "животну средину" додају се речи: "или материјална добра".

Члан 11.

Члан 38. мења се и гласи:

"Правно лице или предузетник које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама дужно је да предузме све неопходне мере за спречавање хемијског удеса и ограничавања утицаја тог удеса на живот и здравље људи и животну средину у циљу стварања услова за управљање ризиком, у складу са овим законом. "

Члан 12.

У члану 40. став 1. речи: "прописани стандарди" замењују се речима: "прописане граничне вредности".

У ставу 3. после речи: "производе и" додаје се реч: "/или".

Члан 13.

Члан 43. мења се и гласи:

"Статус угрожене животне средине одређује Министарство, по прибављеном мишљењу других надлежних органа.

На основу акта из става 1. овог члана Влада доноси санациони план, у складу са законом.

Влада утврђује критеријуме и поступак за одређивање статуса угрожене животне средине. "

Члан 14.

У члану 44. став 2. реч: "ЈУС-ИСО" замењују се речима: "СРПС-ИСО".

Члан 15.

У члану 45. став 6. мења се и гласи:

"Ближе услове за подношење захтева из става 4. овог члана, као и образац захтева прописује министар. "

У ставу 9. реч: "једне" замењује се речју: "три".

После става 10. додаје се став 11. који гласи:

"Провера испуњености услова правног и физичког лица уписаног у регистар врши се једном годишње."

Члан 16.

У члану 47. после става 5. додаје се став 6. који гласи:

"Министар прописује садржину, изглед и начин вођења регистра из става 1. овог члана."

Члан 17.

У члану 51. став 1. после речи: "производити" ставља се запета и додаје реч: "складиштити", а речи: "стандарде животне средине, односно стандарде квалитета производа" замењују се речима: "техничке захтеве, ".

У ставу 2. после речи: "технологија," додаје се реч: "складиштење,".

У ставу 3. после речи: "технологије," додаје се реч: "складиштења,".

У ставу 4. речи: "нису прописани домаћи стандарди" замењују се речима: "технички захтеви нису утврђени техничким прописима".

После става 5. додаје се став 6. који гласи:

"Министар у сарадњи са министрима надлежним за здравље, безбедност на раду и унутрашње послове прописује услове и начин складиштења опасних хемикалија."

Члан 18.

У члану 53. став 1. после речи: "изузев производа за исхрану, пића и фармацеутских производа" замењују се речима: "изузев производа за исхрану, пољопривредних и других производа добијених у складу са прописом којим се регулише органска производња, пића, фармацеутских производа и медицинске опреме".

У ставу 2. реч: "процесе" замењује се речју: "производе".

У ставу 3. после речи: "производе" запета и реч: " процесе" бришу се, а после речи: "производњом," речи: "односно одвијањем", бришу се.

У ставу 4. после речи: "услове" додаје се реч: "критеријуме", а после речи: "производе," реч: "процесе " бришу се.

Члан 19.

У члану 54. после става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

"Министар прописује висину трошкова из става 5. овог члана."

У досадашњем ставу 6. који постаје став 7. после речи: "производ" запета и реч: "процес" бришу се.

Члан 20.

У члану 55. став 1. тачка 6) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додаје тачка 7) која гласи:

"7) допринос у области заштите природе."

Став 2. брише се.

Досадашњи став 3. постаје став 2.

Члан 21.

Назив пододељка 3.2. Поступање са опасним материјама и наслов изнад члана 58. и члан 58. мењају се и гласе:

"3.2. Заштита од хемијског удеса

Обавеза израде докумената о превенцији и безбедности

Члан 58.

Правно лице или предузетник које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама дужно је да изради Политику превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите од удеса, у зависности од прописаних количина опасних материја којим врши те активности и да предузме мере за спречавање хемијског удеса и ограничавања утицаја тог удеса на живот и здравље људи и животну средину, утврђене у тим документима.

Министар прописује листу пројеката, односно активности са опасним материјама за које се израђује Политика превенције удеса и листу пројеката, односно активности са опасним материјама за које се израђује Извештај о безбедности и План заштите од удеса."

Члан 22.

После члана 58. додаје се наслов изнад члана и члан 58а који гласе:

"Садржина Политике превенције удеса

Члан 58а

Политика превенције удеса садржи циљеве и принципе деловања којима се дефинише систем управљања безбедношћу и обухвата организациону структуру предузећа, односно постројења, одговорност, процедуре, праксу и средства за спровођење.

Политику превенције удеса из става 1. овог члана правно лице или предузетник дужно је да достави Министарству најкасније шест месеци по достављању обавештења из члана 59. овог закона.

Министар ближе прописује садржину и методологију израде Политике превенције удеса.

Министарство даје сагласност на Политику превенције удеса."

Члан 23.

Наслов изнад члана 59. и члан 59. мењају се и гласе:

"Обавеза достављања обавештења

Члан 59.

Правно лице или предузетник које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама дужно је да Министарству, пре достављања Политике превенције удеса, достави обавештење о:

- 1) новим предузећима, односно постројењима најмање три месеца пре почетка рада;
- 2) постојећем предузећу, односно постројењу најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона;
- 3) постојећем предузећу, односно постројењу чије су активности биле такве да су опасне материје биле присутне у количинама мањим од прописаних у случају повећања количина опасних материја до количина прописаних у члану 58. овог закона, најкасније три месеца од дана промене;
- 4) о трајном престанку рада предузећа, односно постројења, као и у случају модификације постројења, односно свакој промени која може утицати на могућност настанка хемијског удеса.

Министар прописује садржину обавештења из става 1. овог члана."

Члан 24.

Наслов изнад члана 60. и члан 60. мењају се и гласе:

"Садржина Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса

Члан 60.

Извештај о безбедности садржи нарочито: информације о систему управљања и организације предузећа, односно постројења у циљу спречавања хемијског удеса; опис локације на којој се налази предузеће, односно постројење; идентификацију и анализу ризика од хемијског удеса и начин његовог спречавања;

мере заштите и интервентне мере за ограничавање последица хемијског удеса; попис опасних материја и др.

План заштите од удеса садржи нарочито: околности од значаја за могућност настанка хемијског удеса; опис поступка који се предузима ради контролисања околности које могу довести до хемијског удеса у циљу ублажавања његових последица; мере за смањење ризика за запослене; мере за рано упозорење од хемијског удеса и др.

Извештај о безбедности и План заштите од удеса може да израђује правно лице и предузетник ако је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности пројектовања, инжењеринга и израде студија и анализа.

Правно лице или предузетник дужно је да размењује информације и да усклађује План заштите удеса са Планом заштите надлежних органа јединице локалне самоуправе, аутономне покрајине и Републике.

Министар ближе прописује садржину и методологију израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса."

Члан 25.

После члана 60. додаје се наслов изнад члана и члан 60 а који гласе:

"Обавезе правних лица или предузетника

Члан 60а

Правно лице или предузетник дужно је изради и достави Министарству Извештај о безбедности и План заштите од удеса:

- 1) за нова предузећа, односно постројења најмање три месеца пре почетка рада, односно три месеца пре пуштања у рад;
- 2) за постојећа предузећа, односно постројења најкасније у року од осамнаест месеци од дана ступања на снагу овог закона;
- 3) постојећем предузећу, односно постројењу чије су активности биле такве да су опасне материје биле присутне у количинама мањим од прописаних у случају повећања количина опасних материја до количина прописаних у члану 58. овог закона, најкасније шест месеци од дана промене.

Правно лице или предузетник дужно је да Извештај о безбедности периодично прегледа и по потреби ажурира најмање сваких пет година, а План заштите од удеса сваке три године, самостално или на захтев Министарства.

Министарство даје сагласност на Извештај о безбедности, односно на План заштите од удеса о испуњености мера и услова заштите од

хемијског удеса и о предузетим мерама превенције и ограничавања последица утицаја хемијског удеса на живот и здравље људи и животну средину."

Члан 26.

После члана 60а додаје се наслов изнад члана и члан 60б који гласе:

"Обавеза вођења евиденције

Члан 60б

На основу Извештаја о безбедности и обавештења из члана 59. овог закона Министарство утврђује и води евиденцију о предузећима, односно постројењима са повећаном вероватноћом настанка хемијског удеса или са повећаним последицама тог удеса због њихове локације, близине сличних предузећа, односно постројења или због врсте опасних материја. "

Члан 27.

После члана 60б додаје наслов изнад члана и члан 60в који гласе:

"Обавештавање о удесу

Члан 60 в

Правно лице или предузетник дужно је да одмах о хемијском удесу обавести Министарство, надлежни орган аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе и то о: околностима везаним за хемијски удес, присутним опасним материјама, расположивим подацима за процену последица удеса за људе и животну средину и о предузетим хитним мерама.

Правно лице или предузетник дужно је да непосредно по настанку хемијског удеса обавести надлежне органе из става 1. овог члана о планираним мерама за отклањање средњорочних и дугорочних последица удеса и за спречавање поновног настанка хемијског удеса."

Члан 28.

У члану 61. став 2. мења се и гласи:

"План заштите од удеса на нивоу Републике Србије саставни је део републичког плана заштите од елементарних и других непогода, односно плана заштите у ванредним ситуацијама.

У ставу 4. тачка 1) брише се.

У тачки 2) реч: "превозу," брише се.

Тач. 3) и 4) бришу се.

Став 6. се мења и гласи:

"Ако активности из члана 11. овог закона могу имати значајан утицај на живот и здравље људи и животну средину, друге државе или ако држава чија животна средина може бити значајно угрожена то затражи, Министарство у што краћем року, а најкасније када обавештава своју јавност, доставља другој држави обавештење о правном лицу или предузетнику које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама. "

После став 6. додаје се став 7. који гласи:

"Министарство обавештава надлежни орган друге земље о свим битним чињеницама из извештаја о безбедности правних лица или предузетника чије активности могу довести до настанка хемијског удеса са прекограничним последицама."

Члан 29.

Члан 65. мења се и гласи:

"Акциони план је краткорочни инструмент за имплементацију Националног програма.

Акционим планом разрађују се регулаторне и институционалне активности, активности мониторинга, студије, израда пројектне документације, економских и финансијских инструмената, информисање, образовање, руковођење и капиталне инвестиције.

Акциони план доноси се за:

- 1) заштиту ваздуха, атмосфере и сузбијање климатских промена;
- 2) заштиту екосистема и шума и заштићена природна добра;
- 3) заштиту од хемијског удеса;
- 4) заштиту од буке и вибрација;
- 5) заштиту од јонизујућих и нејонизујућих зрачења;
- 6) заштиту вода;
- 7) заштиту земљишта;
- 8) управљање отпадом;
- 9) управљање хемикалијама;
- 10) смањење утицаја сектора индустрије на животну средину;
- 11) смањење утицаја сектора рударства на животну средину;
- 12) одрживо управљање енергијом и смањење утицаја сектора енергетике на животну средину;
- 13) смањење утицаја пољопривреде, шумарства и ловства на животну средину;
- 14) смањење утицаја сектора транспорта на животну средину;
- 15) развој научног истраживања, образовања и васпитања и др."

Члан 30.

У члану 69. после става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

"Агенција за заштиту животне средине припрема програм мониторинга из става 3. овог члана и стара се о његовој реализацији."

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 5. и 6.

Члан 31.

У члану 70. став 1. мења се и гласи:

"Мониторинг се врши систематским праћењем индикатора, односно праћењем активности друштвено-економског развоја, притисака који тај развој врши на животну средину, промена у стању животне средине и

утицаја на здравље људи и опстанак екосистема и реакција друштва као повратног дејства на активности друштвено-економског развоја."

Члан 32.

Члан 72. мења се и гласи:

"Правно и физичко лице које је власник, односно корисник постројења које представља извор емисија и загађивања животне средине дужно је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, обавља мониторинг, односно да:

- 1) прати индикаторе активности које утичу на животну средину, индикаторе емисија, прати индикаторе утицаја активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе;
- 3) учествује у трошковима мерења емисије у зони утицаја.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и других појава које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину."

Члан 33.

У члану 74. став 2. мења се и гласи:

"Информациони систем омогућава формирање и одржавање база података о животној средини, као и презентацију и дистрибуцију одговарајућих индикатора."

Члан 34.

У члану 75. став 1. речи: "води се интегрални катастар загађивача" замењују се речима: "воде се национални и локални регистри извора загађивања животне средине."

У ставу 2. речи: "Интегрални катастра загађивача" замењују се речима: "Национални регистар извора загађивања животне средине."

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Локални регистар извора загађивања животне средине води надлежни орган јединице локалне самоуправе. "

Досадашњи став 3. који постаје став 4. мења се и гласи:

"Министар по прибављеном мишљењу министра надлежног за послове водoprивреде прописује методологију за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологију за врсте, начине и рокове прикупљања података."

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 35.

У члану 76. став 1. речи: "једанпут годишње" замењују се речима: "једанпут у две године."

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Агенција за заштиту животне средине израђује извештај о стању животне средине на основу прикупљених података. "

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 36.

Члан 77. мења се и гласи:

"Извештај из члана 76. овог закона садржи податке и информације добијене применом одговарајућих индикатора, о:

- 1) активностима друштвено-економског развоја као покретачких фактора;
- 2) притисцима који тај развој врши на животну средину;
- 3) променама у стању животне средине;
- 4) утицајима на здравље људи и опстанак екосистема и
- 5) реакцијама друштва као повратног дејства на активности друштвено-економског развоја."

Члан 37.

У члану 80. тачка 7) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додаје тачка 8) која гласи:

"8) заштиту животне средине на коју се таква информација односи, као што је локација ретких врста дивље флоре и фауне."

Члан 38.

После члана 81. додаје се наслов изнад члана и члан 81а који гласе:

"Право на правду

Члан 81а

Заинтересована јавност у поступку остваривања права на здраву животну средину као странка има право да покреће поступак преиспитивања одлуке пред надлежним органом, односно судом, у складу са законом. "

Члан 39.

У члану 83. додаје се став 2. који гласи:

"Средства за заштиту животне средине могу се обезбеђивати и путем донација, кредита, средства међународне помоћи, средства страних улагања намењених за заштиту животне средине, средства из инструмената, програма и фондова ЕУ, УН и међународних организација."

Члан 40.

У члану 84. став 2. брише се.

Члан 41.

У члану 85. став 5. проценат: "40%" замењује се процентом: "50%", а проценат: "60%" замењује се процентом: "50%".

После става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

"Средства остварена од накнаде из става 5. овог члана на територији аутономне покрајине у висини од 20% приход су буџета Републике, у висини од 30% приход су буџета аутономне покрајине, а у висини од 50% приход су буџета јединице локалне самоуправе."

Досадашњи став 6. постаје став 7.

Члан 42.

Члан 87. мења се и гласи:

"Јединица локалне самоуправе може, из оквира својих права и дужности, прописати накнаду за заштиту и унапређивање животне средине.

Накнаду из става 1. овог члана својим актом прописује скупштина јединице локалне самоуправе.

Обвезници плаћања накнаде из става 1. овог члана су имаоци права својине на стамбеним и пословним зградама, становима и пословним просторијама који се користе за становање, односно обављање пословне делатности (у даљем тексту: непокретност).

На непокретности из става 3. овог члана на којој је конституисано право закупа обвезник плаћања накнаде је купац, а не ималац права својине.

Накнада из става 1. овог члана одређује се према површини непокретности и плаћа се месечно у висини која не може бити већа од највишег износа прописаног у складу овим законом.

Влада прописује највиши износ накнаде из става 1. овог члана.

Јединица локалне самоуправе актом из става 2. овог члана утврђује висину, обвезнике, рокове, начин плаћања накнаде и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања.

Средства остварена од накнаде из става 1. овог члана користе се наменски за заштиту и унапређење животне средине према усвојеним програмима, односно локалним акционим и санационим плановима, у складу са стратешким документима који се доносе на основу овог закона и посебних закона.

Јединица локалне самоуправе не може прописивати накнаде које су прописане на основу чл. 84. и 85. овог закона."

Члан 43.

Члан 90. став 2. мења се и гласи:

"Фонд има својство правног лице са јавним овлашћењима. "

Члан 44.

У члану 93. став 2. тачка 5) после речи: "биодиверзитета" додају се речи: "и геодиверзитета".

После тачке 14) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додају тач. 15), 16) и 17) које гласе:

"15) финансирање програма, пројеката и других активности из области основних геолошких истраживања;

16) суфинансирање програма, пројеката и других активности, обуке и стручног усавршавања из области заштите и спасавања током непосредног деловања приликом хемијског удеса и санације;

17) суфинансирање програма и пројеката техничког опремања јединица за заштиту и спасавање. "

Члан 45.

У члану 94. став 1. мења се и гласи:

"Средства Фонда дају се правним и физичким лицима, корисницима средстава, ради финансирања намена утврђених у члану 93. овог закона на основу јавног конкурса који објављује Фонд."

Члан 46.

У члану 96. став 3. мења се и гласи:

"Управни одбор има осам чланова које чине: три представника Владе и по један представник Народне банке Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, невладине организације и Фонда."

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

"Ако су гласови чланова Управног одбора при одлучивању једнако подељени, одлучујући је глас председника."

Досадашњи ст. 4, 5. и 6. постају ст. 5, 6. и 7.

Члан 47.

Члан 100. мења се и гласи:

"Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у обавези су да отворе буџетски фонд у складу са прописом којим се уређује буџетски систем.

Буџетски фонд из става 1. овог члана финансира се из накнада остварених по основу чл. 85. и 87. овог закона."

Члан 48.

Наслов изнад члана 109. Управни надзор мења се и гласи:

"Инспекцијски надзор"

Члан 49.

После члана 109. додаје се наслов изнад члана и члан 109 а који гласе:

"Надзор над радом

Члан 109 а

Министарство врши надзор над радом Агенције за заштиту животне средине, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, као и овлашћених правних лица, у вршењу поверених послова."

Члан 50.

У члану 110. став 1. тачка 2) реч: "и" замењује се речју: "или".

У тачки 17) речи: " интегрални катастар загађивача;" замењује се речима: "регистар извора загађивања животне средине;"

Тачка 18) брише се.

После тачке 19) додаје се тачка 19а) која гласи:

"19а) идентитет субјекта надзора и других лица на основу личне карте, пасоша и других исправа;"

У ставу 2. после речи: "врши" додаје се реч: "повремено".

Члан 51.

Члан 111. мења се и гласи:

"У вршењу послова из члана 110. овог закона инспектор је овлашћен да:

1) нареди у одређеном року отклањање неправилности у спровођењу мера заштите, рекултивације и санације животне средине при коришћењу природних ресурса и добара;

2) забрани коришћење или употребу природних ресурса и добара без одобрења или противно одобрењу и наложи санацију, односно предузимање других одговарајућих мера заштите;

3) забрани уношење и гајење флоре и фауне иностраног порекла ради слободног насељавања у природи, а које би могле угрозити аутохтоне врсте и њихово распрострањење;

4) забрани уништавање или оштећивање дивље флоре и фауне и њихових станишта;

5) забрани сакупљање или стављање у промет дивље флоре и фауне, њихових развојних облика и делова без дозволе;

6) забрани увоз и извоз угрожених и заштићених врста дивље флоре и фауне, њихових развојних облика и делова чији је промет забрањен међународним уговорима;

7) забрани увоз и извоз угрожених и заштићених врста дивље флоре и фауне, њихових развојних облика и делова чији је промет дозвољен ако се врши без дозволе;

8) забрани изградњу и употребу постројења и обављање активности ако нису испуњени прописани стандарди и нормативи у погледу емисије и имисије, ако немају одговарајућу и исправну опрему и уређаје којима се смањује или спречава емисија загађујућих материја или енергије или ако нису предузете друге мере и услови заштите животне средине;

9) забрани производњу и промет превозних средстава која не испуњавају услове у погледу емисије за мобилне изворе загађивања;

10) забрани испуштање загађујућих и опасних материја, отпадних вода или енергије у ваздух, воду и земљиште на начин и у количинама, односно концентрацијама или нивоима изнад прописаних;

11) забрани коришћење знака ЕМАС супротно одредбама овог закона;

12) забрани рад, употребу или коришћење технологије, технолошког процеса, које по одредбама овог закона нису дозвољене;

13) забрани употребу или коришћење производа, полупроизвода или сировина које по одредбама овог закона нису дозвољене;

14) наложи да се у случају сумње одређена технологија, складиштење, технолошки процес, производ, полупроизвод или сировина испитају у погледу могућег штетног утицаја на животну средину и привремено забрани њихову употребу или коришћење док се резултати испитивања не доставе на увид;

15) обустави рад уређаја док се не испита ефикасност уређаја који служе за уклањање или пречишћавање загађујућих материја за које нису прописани стандарди;

16) забрани стављање у промет сировина, полупроизвода или производа који немају видљиву ознаку о могућој штетности по животну средину;

17) забрани коришћење еколошког знака противно одредбама овог закона;

18) забрани увоз и извоз супстанци и производа који оштећују озонски омотач чији је промет забрањен ратификованим међународним уговорима и нареди да се врате пошиљаоцу;

19) забрани увоз или извоз супстанци које оштећују озонски омотач чији је промет дозвољен ако се врши без прописане дозволе или супротно условима у дозволи;

20) нареди вођење прописане евиденције из члана 56. став 6. овог закона;

21) забрани увоз опасног отпада иностраног порекла;

22) забрани увоз, извоз и транзит отпада супротно одредбама овог закона и нареди да се врати пошиљаоцу;

23) забрани употребу постројења, дела предузећа или складишта када се мере предвиђење у Политици превенције удеса или Извештаја о безбедности или Плана заштите од удеса не спроводе или се недовољно спроводе;

24) нареди израду Политике превенције удеса или Извештаја о безбедности или Плана заштите од удеса и предузимање одговарајућих превентивних и других мера заштите животне средине од опасних материја, у складу законом;

25) забрани употребу постројења, рад дела предузећа или употребу складишта ако у одређеном року није достављено обавештење, Политика превенције удеса или Извештај о безбедности или План заштите од удеса;

26) у случају удеса нареди предузимање интервентних мера и поступака реаговања на удес, спровођење мера у складу са Планом заштите од удеса, ангажовање људи, средстава и предузимање мера санације и спречавања ширења загађења од удеса;

27) нареди обављање мониторинга на прописан начин;

28) нареди спровођење мера заштите животне средине, у складу са овим законом;

29) забрани располагање новчаних средстава са рачуна правног лица, предузетника и физичког лица на основу извршног закључка;

30) узима узорке земљишта, вода, отпада, ваздуха преко овлашћене организације;

31) да у поступку принудног извршења решења изврши печатење просторија, постројења, опреме или простора због којих је дошло или је могло доћи до загађивања или оштећивања животне средине, у складу са законом;

32) нареди извршење других прописаних обавеза у одређеном року.

На решења инспектора из става 1. овог члана може се изјавити жалба, ако овим законом није друкчије прописано.

Жалба из става 2. овог члана изјављује се надлежном органу у року од 15 дана од дана пријема решења и не задржава извршење решења.

Решење инспектора из става 1. тач. 6), 7), 17), 18), 21) и 22) овог члана је коначно.

Против решења из става 4. овог члана може се водити управни спор. "

Члан 52.

У члану 112. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"У случају да је инспектор привремено одузео робу која је стечена противзаконитом радњом, а која је подложна кварењу или се не може на одговарајући начин збринути или ако њено чување захтева веће трошкове, продаје се, на начин утврђен законом, а остварена средства приход су буџета Републике. "

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 53.

У члану 114. став 1. мења се и гласи:

"По жалби на првостепено решење надлежног општинског, односно градског органа, односно органа града Београд, које је донето у вршењу поверених послова решава министар. "

Ст. 3. и 4. мењају се и гласе:

"По жалби на првостепено решење подручне јединице Министарства решава министар.

По жалби на првостепено решење надлежног органа аутономне покрајине, решава министар."

Члан 54.

Члан 116. мења се и гласи:

"Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако:

1) користи природне ресурсе или добра, без сагласности Министарства (члан 15. став 1);

2) не изврши рекултивацију или на други начин не санира деградирану животну средину (члан 16. став 1);

3) врши рекултивацију или на други начин санира деградирану животну средину, без сагласности Министарства (члан 16. став 2);

4) сакупља или ставља у промет одређене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства, односно супротно условима утврђеним у дозволи (члан 27. став 5);

5) извози заштићене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства (члан 28. став 1);

6) извози или увози заштићене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства (члан 28. став 3);

7) при управљању опасним материјама не предузима све потребне заштитне и сигурносне мере (члан 29. став 2);

8) изгради и употребљава постројења и обавља активности ако нису испуњене прописане граничне вредности емисије и имисије, опреме и уређаја којима се смањује или спречава емисија загађујућих материја или енергије, као и ако нису предузете друге мере и радње за обезбеђење прописаних услова заштите животне средине (члан 40. став 1);

9) испушта загађујуће и опасне материје, отпадне воде или емитује енергију у ваздух, воду или земљиште на начин и у количинама, односно концентрацијама или нивоима изнад прописаних (члан 40. став 2);

10) примењује домаћу или увозну технологију или процес, односно производи, складишти и ставља у промет производе који не испуњавају прописане техничке захтеве заштите животне средине, или је технологија, процес, производ, полупроизвод или сировина забрањен у земљи извознику (члан 51. став 1);

11) употребљава уређаје који служе за уклањање или пречишћавање загађујућих материја за које технички захтеви нису утврђени техничким прописима супротно члану 51. став 4. овог закона;

12) производи супстанце које оштећују озонски омотач (члан 56. став 1);

13) увози и извози супстанце које оштећују озонски омотач, односно производе који садрже ове супстанце, које су утврђене ратификованим међународним уговором из земаља, односно у земље које нису стране уговорнице тог уговора (члан 56. став 2);

14) увози, производи и ставља у промет нове и коришћене производе који садрже супстанце које оштећују озонски омотач супротно члану 56. став 3. овог закона;

15) увози и извози супстанце које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства (члан 56. став 4);

- 16) увози опасан отпад (члан 57. став 1);
- 17) увози, извози или врши транзит отпада без дозволе Министарства и утврђеним условима (члан 57. став 3);
- 18) не поступа у складу са одредбама члана 58. став 1. овог закона;
- 19) не предузима мере санације о свом трошку (члан 63. став 1);
- 20) не изради или не реализује санациони план из члана 66. став 4. овог закона;
- 21) не осигура се за случај штете причињене трећим лицима услед удеса (члан 106).

За привредни преступ из става 1. овог члана може се изрећи новчана казна у сразмери са висином учињене штете, неизвршене обавезе или вредности робе или друге ствари која је предмет привредног преступа, а највише до двадесетоструког износа учињене штете, неизвршене обавезе или вредности робе или друге ствари која је предмет привредног преступа.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

Члан 55.

После члана 116. додаје се наслов изнад члана и члан 116а који гласе:

"Заштитне мере

Члан 116а

За привредни преступ из члана 116. овог закона може се изрећи и заштитна мера:

- 1) забрана правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу у трајању од пет до десет година,
- 2) забрана одговорном лицу да врши одређене дужности у трајању од три до десет година;
- 3) одузимање предмета."

Члан 56.

Члан 117. мења се и гласи:

"Новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) производи и/или ставља у промет превозна средства која не испуњавају услове у погледу емисије за мобилне изворе загађивања (члан 40. став 3);
- 2) користи знак ЕМАС, а није регистрован у систем ЕМАС (члан 49);
- 3) на декларацији сировине, полупроизвода или производа не упозори на загађење животне средине и штету по здравље људи које сировина, полупроизвод или производ, односно њихово паковање узрокује или може узроковати у животној средини (члан 52. став 1);

4) употребљава еколошки знак супротно одредбама члана 53. овог закона;

5) не достави податке из члана 56. став 6. овог закона;

6) не достави обавештење из члана 59. овог закона;

7) не достави Извештај о безбедности и План заштите од удеса Министарству са подацима из члана 60а овог закона;

8) не поступи у складу са чланом 60в овог закона;

9) врши мониторинг без овлашћења (члан 71. став 3);

10) не врши мониторинг и праћење других утицаја на стање животне средине (члан 72);

11) не доставља податке из мониторинга на прописан начин (члан 73);

12) не доставља податке од значаја за вођење регистра извора загађивања животне средине на прописан начин (члан 75. став 5);

13) не омогући инспектору обављање контроле, односно не поступи по решењу инспектора (члан 111).

За прекршај из става 1. овог члана може се изрећи новчана казна у сразмери са висином причињене штете или неизвршене обавезе, вредности робе или друге ствари која је предмет прекршаја, а највише до двадесетоструког износа тих вредности.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана може се изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању до три године, а одговорном лицу да врши одређене послове у трајању до једне године."

Члан 57.

После члана 117. додаје се члан 117а који гласи:

Члан 117а

"Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

1) користи природне ресурсе и добра, без сагласности Министарства (члан 15. став 1);

2) не изврши рекултивацију или на други начин не санира деградирану животну средину (члан 16. став 1);

3) врши рекултивацију или на други начин санира деградирану животну средину, без сагласности Министарства (члан 16. став 2);

4) сакупља или ставља у промет одређене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства, односно супротно условима утврђеним у дозволи (члан 27. став 5);

5) извози заштићене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства (члан 28. став 1);

6) извози или увози заштићене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства (члан 28. став 3);

7) производи и/или ставља у промет превозна средства која не испуњавају услове у погледу емисије за мобилне изворе загађивања (члан 40. став 3);

8) на декларацији сировине, полупроизвода или производа не упозори на загађење животне средине и штету по здравље људи које сировина, полупроизвод или производ, односно њихово паковање узрокује или може узроковати у животној средини (члан 52. став 1);

9) производи супстанце које оштећују озонски омотач (члан 56. став 1);

10) увози и извози супстанце које оштећују озонски омотач, односно производе који садрже ове супстанце, које су утврђене ратификованим међународним уговором из земаља, односно у земље које нису стране уговорнице тог уговора (члан 56. став 2);

11) увози, производи и ставља у промет нове и коришћене производе који садрже супстанце које оштећују озонски омотач супротно члану 56. став 3. овог закона;

12) увози и извози супстанце које оштећују озонски омотач, без дозволе Министарства (члан 56. став 4);

13) не поступа у складу са одредбама члана 58. став 1. овог закона;

14) не достави обавештење из члана 59. овог закона;

15) не достави Извештај о безбедности и План заштите од удеса Министарству са подацима из члана 60а овог закона;

16) не поступи у складу са чланом 60в овог закона;

17) врши мониторинг без овлашћења (члан 71. став 3);

18) не врши мониторинг и праћење других утицаја на стање животне средине (члан 72);

19) не доставља податке из мониторинга на прописан начин (члан 73);

20) не доставља податке од значаја за вођење регистра извора загађивања животне средине на прописан начин (члан 75. став 5);

21) не омогући инспектору обављање контроле, односно не поступи по решењу инспектора (члан 111).

За прекршај из става 1. овог члана може се изрећи и заштитна мера забране вршења делатности у трајању до три године."

Члан 58.

Члан 118. мења се и гласи:

"Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) узнемирава, злоставља, озлеђује и уништава дивљу фауну, односно разара њена станишта (члан 27. став 2);

2) уништава, кида или на други начин пустоши дивљу флору, односно уништава и разара њена станишта (члан 27. став 3);

3) сакупља или ставља у промет одређене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства, односно супротно условима утврђеним у дозволи (члан 27. став 5);

4) извози заштићене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства (члан 28. став 1);

5) извози или увози заштићене врсте дивље флоре и фауне, њихове развојне облике и делове, без дозволе Министарства (члан 28. став 3).

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај физичко лице - акредитовани оцењивач ЕМАС, ако на захтев Министарства не доставља податке о поступку проверавања система ЕМАС у правном и физичком лицу (члан 47. став 4)."

Члан 59.

После члана 118. додаје се члан 118а који гласи:

Члан 118а

"Новчаном казном у износу од 5.000 динара казниће се за прекршај родитељ, старалац, односно одговорно лице у органу старатељства, ако због пропуштања дужног надзора над малолетником, малолетник учини прекршај из члана 118. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог закона."

Члан 60.

Члан 119. брише се.

Члан 61.

Члан 120. мења се и гласи:

"Новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај одговорно лице у органу управе, односно јединици локалне самоуправе, односно организацији која врши јавна овлашћења ако:

1) изда одобрење за коришћење природног ресурса или добра, без сагласности Министарства (члан 15. став 1);

2) изда сагласност на пројекат санације, рекултивације и ремедијације без прописане методологије за израду пројекта санације, рекултивације и ремедијације (члан 16. став 2);

3) изда дозволу без прибављеног мишљења организације надлежне за заштиту природе (члан 27. став 5);

4) изда дозволу без прописане документације или не води регистар издатих дозвола на прописан начин (члан 28);

5) припреми просторни или урбанистички план без услова за обезбеђење мера заштите животне средине из члана 34. овог закона;

6) не обавештава јавност и не донесе акт о увођењу посебних мера у случајевима из члана 42. овог закона;

7) изврши регистрацију правног и физичког лица у систем ЕМАС супротно одредбама члана 45. овог закона;

8) не води регистар правних и физичких лица укључених у систем ЕМАС (члан 47. став 1);

9) одбије упис и врши брисање из регистра супротно члану 48. овог закона;

10) не води регистар о увозу, извозу и потрошњи супстанци које оштећују озонски омотач, односно производа (члан 56. став 8);

11) не донесе план заштите од удеса из члана 61. став 1. овог закона и не изврши обавезе из члана 61. ст. 5. и 6. овог закона;

12) не прогласи стање угрожености животне средине и не обавештава јавност о предузетим мерама (члан 62);

13) не врши мониторинг (члан 69);

14) не доставља податке из мониторинга на прописан начин (члан 73);

15) не води информациони систем заштите животне средине (члан 74);

16) не води регистар извора загађивања животне средине (члан 75. став 2);

17) доставља информације супротно члану 79. овог закона;

18) не доставља извештаје о остваривању програма рада Фонда у прописаном року или на захтев Министарства (члан 95. ст. 3. и 4);

19) благовремено и истинито не обавештава јавност о обављању своје делатности за коју је основан на начин прописан статутом Фонда или на захтев јавности не даје информације о обављању послова из своје делатности (члан 98. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана одговорном лицу у органу управе, односно јединици локалне самоуправе, односно организацији која врши јавна овлашћења може се уз изречену казну изрећи и заштитна мера забране вршења одређених послова у трајању до једне године."

Члан 62.

У члану 121. речи: "чл. 117. и 118." замењују се речима: "чл. 117, 117а, 118. и 118а. ".

Члан 63.

Акт из члана 42. овог закона Влада ће донети у року од тридесет дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 64.

Јединице локалне самоуправе дужне су да ускладе важеће прописе о накнади за заштиту и унапређивање животне средине у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 65.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије."

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. тачка 9) Устава Републике Србије, по коме Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређивања животне средине.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ОСТВАРУЈУ

1. Стање нормативне уређености

У Републици Србији систем заштите животне средине уређен је Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/2004) који са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, Законом о процени утицаја на животну средину и Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр 135/04), чини сет прописа из области заштите животне средине, као и подзаконским актима који су донети у складу са овим законима.

2. Разлози за доношење Закона

Основ за измену и допуна Закона о заштити животне средине произилази из Устава Републике Србије, међународних прописа са којима се област заштите животне средине у процесу придруживања ЕУ усклађује, као и из досадашње примене закона и потребе да се поједине одредбе јасније пропишу.

Изменом и допунама Закона о заштити животне средине оставарују се општи циљеви установљени законом односно правилна примена установљених начела:

- интеграција политике заштите и унапређивања животне и економске политике;
- усклађеност одлука јединица локалне самоуправе којима се прописује накнада за заштиту и унапређивање животне средине;
- обавезе сваког ко користи природне вредности да плати реалну цену за њихово коришћење и рекултивацију простора;
- загађивач, као обвезник, плаћа држави само једанпут накнаду за загађивање животне средине и сноси укупне трошкове мера за спречавање и смањивање загађивања који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животној средини;
- примена економских инструмената и других мера којима се унапређује квалитет животне средине.

3. Нека међународна искуства

Концепт одрживог развоја усвојила је Европска Унија 1990, а Уједињене нације 1992. године. Развијене земље, посебно чланице ЕУ и САД, политици заштите животне средине дају приоритетно место у оквиру развојних политика. Тежиште политике заштите животне средине је висок ниво заштите животне средине и њено утемељење на економским принципима ("загађивач плаћа", "корисник плаћа"). Политика заштите животне средине усмерена је на изворе загађивања, с циљем да се обезбеди уравнотежен однос између

развојних интереса и потреба заштите животне средине. Интегрални приступ проглашен је основом политике заштите животне средине и свих политика на локалном, регионалном и глобалном нивоу.

Решавање проблема индустријског загађења заснива се на примени принципа "загађивач плаћа" у складу са Препоруком Савета 75/436 Euratom, ECSC, EEC – принцип "загађивач плаћа" (Council Recommendation 75/436 Euratom, ECSC, EEC - Polluter Pay Principle) и Препоруком ОЕЦД – "Загађивач плаћа". Да би испунила прописане стандарде за заштиту животне средине, индустрија мора да инвестира у заштиту животне средине сопственим средствима и коришћењем кредита и других инструмената на тржишту капитала.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА

Предложеним Законом о изменама и допунама Закона о заштити животне средине измењене су и допуњене одредбе Закона из поглавља: управљања природним вредностима, мере и услови заштите животне средине, праћење стања животне средине, информисање и учешће јавности, економски инструменти, надзор и казнене одредбе.

У члану 1. Нацрта закона извршена је измена у члану 3. Закона, и то: тач. 8), 18) и 24) а после тачке 26) додате су две нове тачке, 27) и 28).

Чланом 2. Нацрта закона извршено је прецизирање члана 16. Закона и утврђивање обавезе министра за заштиту животне средине да у сарадњи са министром надлежним за послове рударства и енергетике пропише методологију за израду пројекта санације, рекултивације и ремедијације.

Чланом 3. Нацрта закона промењен је члан 22. став 1. Овом изменом је прописано да се начин коришћења и заштита земљишта од загађења и деградације остварује спровођењем мера за његово очување, мерама системског праћења квалитета, предузимањем техничко-технолошких и других потребних мера којима се смањује или спречава загађивање, као и спровођењем пројекта санације, ремедијације и рекултивације.

У члану 4. Нацрта закона извршена је измена члана 27. Закона, односно ставови 4., 5. и 6. су прецизирани и у ставу 1. одређен правни основ за доношење подзаконског акта.

У члану 5. измењен је члан 28. којим је утврђено да се увоз и извоз заштићених врста дивље флоре и фауне, њихових развојних облика и делова, од међународног значаја врши на основу дозволе коју издаје министарство, у складу са потврђеним међународним уговорима, што представља израз усаглашавања са Конвенцијом о међународном промету угрожених биљних и животињских врста (ЦИТЕС) коју је наша земља ратификовала 2001. године. Такође, створен је правни основ за доношење подзаконског акта - тзв. имплементациони акт за ЦИТЕС, којим ће на свеобухватан начин бити прописан увоз и извоз ових врста, односно врсте за које се издаје дозвола за увоз и извоз, документација која се подноси уз захтев, поступак за издавање дозволе, садржина и изглед дозволе, садржина, изглед и начин вођења регистра издатих дозвола.

Чланом 6. и 7. Нацрта закона односи се на допуне члана 33. и 34. а које произилазе из неопходности законског регулисања области интегрисане заштите предела на целој територији Републике Србије. У току је поступак добијања сагласности Владе за потписивање Европске конвенције о пределима, која обједињује различите аспекте предеоне разноврсности (природне, културне, визуелне карактеристике), обједињених кроз законски

оквир којим се регулише однос између планирања предела и осталих планова и програма, иницијативу за приступање Републике Србије Европској конвенцији о пределу покрећу три надлежна републичка органа: Министарство за инфраструктуру, Министарство културе и Министарство заштите животне средине. Потписивањем ове Конвенције, Република Србија ће се придружити земљама које су показале разумевање за вредност европског културног и природног наслеђа као темеља европског идентитета и унапредити своје односи са Саветом Европе у свим наведеним областима релевантним за очување предеоне разноврсности. Овим системским законом регулисана и интерсекторска заштита животне средине односно стратешко планирање и коришћење простора и израда Стратегије просторног развоја Србије, сматра се целисходном предложена измена и допуна и у овом закону као и то да се предлаже израда посебног документа којим ће бити регулисана концепција намене и организације предела у Србији у дугорочном периоду одрживог развоја Србије.

Члан 8. Нацрта закона односи се на измену у члану 35. којим је извршено усклађивање одредбе која се односи на стратешку процену утицаја на животну средину са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", број 135/04).

У члану 9. извршена је измена у члану 36. односно усклађивање одредбе која се односи на процену утицаја на животну средину са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", број 135/04).

Чланом 10. извршена је измена у члану 37. односно усклађивање одредбе која се односи на интегрисано спречавање и контролу загађивања животне средине са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. гласник РС", број 135/04).

Чланом 11. Нацрта закона промењен је члан 38. и чиме је извршено усклађивање са Директивом 96/82/ЕЗ о контроли опасности од великих удеса .

У члану 12. Нацрта закона извршена је допуна у члану 40. став 3. да се после речи: "производе и" додаје се реч: "/или."

Чланом 13. извршена је измена члана 43. којом се регулише да Влада утврђује критеријуме и поступак за одређивање статуса угрожене животне средине, да статус угрожене животне средине одређује Министарство, а да Влада доноси санациони план.

У члану 14. Нацрта закона извршена је измена члана 44. ради усаглашавања, наиме престао је да важи Југословенски стандард (ЈУС-ИСО), и сада је Српски стандард (СРПС-ИСО).

Чланом 15. Нацрта закона допуњен је 45. којим је регулисано да министар прописује ближе услове за подношење захтева за регистрацију у систем ЕМАС, као и образац захтева. Такође, утврђено је да се упис у регистар се врши за период од три године, а провера испуњености услова правног и физичког лица уписаног у регистар врши се једном годишње, у складу са регулативом Европске уније (Council Regulation /2001/761/EC - Eco-management and audit-scheme).

У члану 16. Нацрта закона. додат је нови став члана 47. којим је дато овлашћење министру да пропише садржину, изглед и начин вођења регистра правних и физичких лица укључених у систем ЕМАС.

Чланом 17. допуњен је члан 51. који се односи и на складишта, односно на складиштење, да министар у сарадњи са министром надлежним за

здравље и безбедност и унутрашњих послова на раду прописује услове и начин складиштења опасних хемикалија.

Изменом у члану 18. Нацрта закона извршено је усаглашавање са прописима из области пољопривреде и прецизирање члана 53.

У члану 19. додат је нови став којим је прописано да министар за заштиту животне средине, прописује трошкове доделе права на коришћење еколошког знака (члан 54.).

У члану 20., у ставу 1. додаје се тачка 7) признања и награде за допринос заштити животне средине могу се доделити и за допринос у области заштите природе. Став 2. члана 55. се брише, с обзиром да ће министар ближе прописати поступак и услове за доделу признања и награда.

Нацртом закона поглавље 3.2. "Поступање са опасним материјама" дефинисано је као "Заштита од хемијског удеса". Чланом 21. извршена је измена члана 58. и утврђене обавезе правног лица и предузетника из члана 11. овог закона да сачини Политику превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите у зависности од прописаних количина опасних материја којим врши те активности и да предузме мере за спречавање хемијског удеса и ограничавања утицаја тог удеса на живот и здравље људи и животну средину, утврђене у тим документима, да без одлагања обавести Министарство о трајном престанку рада предузећа, односно постројења, као и у случају модификације постројења, односно свакој промени која може утицати на могућност настанка хемијског удеса, да прегледа и изврши измене и допуне у документима и достави их Министарству.

Истим чланом прописано је да министар прописује листу пројеката односно активности са опасним материјама у количини за које се израђује Политика превенције удеса и листу пројеката односно активности са опасним материјама у количини за које се израђује Извештај о безбедности и План заштите од удеса.

Чланом 22. додат је нови члан после члана 58а којим се регулише садржина политика превенције удеса, на који Министарство даје сагласност на Политику превенције удеса, као и обавеза министра да ближе прописује садржину и методологију израде Политике превенције удеса.

Чланом 23. Нацрта закона промењен је наслов изнад члана 59. и члан 59. којим је утврђена обавеза правног лица или предузетника да Министарству пре достављања Политике спречавања удеса, достави обавештење о: новим предузећима, односно постројењима најмање три месеца пре почетка рада; постојећем предузећу, односно постројењу најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона; постојећем предузећу, односно постројењу чије су активности биле такве да су опасне материје биле присутне у количинама мањим од прописаних, у случају повећања количина опасних материја до количина прописаних у члану 58. овог закона, најкасније три месеца од дана промене. Истим чланом утврђено да Министар прописује садржај обавештење.

Чланом 24. Нацрта закона промењен је наслов изнад члана 60. и члан 60.

којим је утврђен садржај Извештаја о безбедности, Плана заштите од удеса, обавеза Правно лице или предузетник је дужно да размењује информације и да усклађује План заштите са Планом заштите надлежних органа локалне самоуправе, аутономне покрајине и Републике, као и ко може да израђује ове документе.

Чланом 25.-27. Нацрта додата су после члана 60. Закона три нових чланова којима се уређује питање заштите од хемијског удеса, сагласно Директиви 96/82/ЕЗ од 9. децембра 1996. о контроли опасности од великих несрећа које укључују опасне материје.

Чланом 28. Нацрта закона допуњен је члан 61. у смислу обавеза које држава има према другој држави када пројекат из члана 11. овог закона може имати значајан утицај на живот и здравље људи и животну средину, друге државе или ако држава чија животна средина може бити значајно угрожена то затражи, Министарство у што краћем року, а најкасније када обавештава своју јавност, доставља другој држави обавештење о правном лицу или предузетнику које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама.

Истим чланом утврђено је да план заштите од хемијског удеса на нивоу Републике Србије саставни је део републичког плана за заштиту од елементарних и других непогода, односно плана заштите у ванредним ситуацијама.

Чланом 29. Нацрта закона извршена је измена члана 65. којим је утврђено да се Акциони план представља краткорочни инструмент за спровођење Националног програма заштите животне средине и као полазну основу користи краткорочне и континуиране циљеве политике дефинисане у Националном програму који се разрађују кроз: регулаторне и институционалне активности, активности мониторинга, студије, израду пројектне документације, економске инструменте, финансијске инструменте, информисање, образовање, руковођење и капиталне инвестиције.

У члану 30. Нацрта закона извршена је допуна члана 69. Закона којим се утврђује надлежност Агенцији за заштиту животне средине да припрема програма мониторинга, као и старању над његовом реализацијом у Републици Србији. Досадашња пракса планирања и реализације мониторинга је имала карактеристике парцијалног приступа, одређеног степена неорганизованости, као и изостанка сарадње и координације у реализацији мониторинга. То се најбоље може објаснити преклапањима праћења стања појединих елемената животне средине (квалитет ваздуха, вода) од стране више организација, док други елементи нису до сада ни праћени (загађеност земљишта, управљање отпадом итд.). Усвајањем ове измене постиже се више резултата, и то: успоставља се систем мониторинга који се хармонизује са захтевима ЕУ, успоставља се организовано праћење и других елемената животне средине, уводи се чвршћи систем координације и сарадње над реализацијом мониторинга у Србији, рационализација кадровских потенцијала и финансијских средстава за спровођење мониторинга.

Чланом 31. Нацрта закона измењен је став 1. члана 70. закона којим се дефинише садржина и начин вршења мониторинга. Предвиђеном изменом се усаглашава садржај мониторинга са захтевима ЕУ и извештавањем према међународној заједници. Мониторингом се прати низ индикатора који су везани за све чиниоце животне средине, а представљају мерене, осмотрене, изведене или одговарајућом методологијом процењене параметре који су показатељи узрочно последичних веза између животне средине и људских активности и пружају информације о покретачким факторима, притисцима и променама у стању животне средине, утицајима на људско здравље и опстанак екосистема и реакцијама друштва.

Чланом 32. Нацрта закона измењен је члан 72. којим се ближе одређује мониторинг загађивача као посебне врсте мониторинга у складу са захтевима који проистичу из регулативе ЕУ, као и захтева за извештавањем

према ЕЕА, кроз праћење не само емисије загађујућих материја, процесних активности које могу имати утицај на животну средину и велики број индикатора потребних за извештавање и добијање података.

У члановима 33. до 37. Нацрта закона уређена је питање информационог система животне средине и усаглашавање са одговарајућим информационим системима у другим земљама, усаглашавање са одговарајућом међународном регулативом у области регистра извора загађивања и то:

Regulation (EC) No. 166/2006. of the European Parliament and the Council of 18 January 2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register and amending Council Directive 91/689/EEC and 96/61/EC,

Протокол о регистрима испуштања и преноса загађујућих материја Архуске конвенције о доступности информација, учешћу јавности у одлучивању и доступности правосуђа у питањима која се тичу животне средине (ПРТР протокол).

Увођењем националног и локалног регистра извора загађивања додатно се методолошки поједностављује и рационализује прикупљање података. За национални регистар се прикупљају подаци из предузећа сходно горе наведеној међународној регулативи усклађеној са нашим потребама и могућностима. Локални регистар води надлежни органи локалне самоуправе за локални регистар извора загађивања. Утврђена је и обавеза министра, да по прибављеном мишљењу министра надлежног за послове водопривреде да припреми подзаконским актима ближе пропише обими, методологије и начин и рокови прикупљања података за регистре.

Такође, измењен је рок за извештавање о стању животне средине, променом са "једном годишње" у "једанпут у две године", ближе одређује садржај Извештаја о стању животне средине. Овом изменом успоставља се веза између података и индикатора који се објављују у извештају са подацима и индикаторима система мониторинга., мониторинга загађивача, информационог система животне средине и регистра извора загађивања.

Чланом 37. Нацрта закона допуњен је члан 80. став 1. тачком 8) а која се односи на случај када захтев за достављање информација може бити одбијен.

Чланом 38. Нацрта закона после члана 80. додат је нови члана 80а. Овим изменама и допунама извршено је усаглашавање са међународним прописима о учешћу јавности у одлучивању по питању животне средине.

Чланом 39. Нацрта закона предложена је допуна члана 83. којим се утврђује да се

програми заштите животне средине могу се финансирати и средствима као што су: донације, кредити, средства међународне помоћи, средства страних улагања намењених за заштиту животне средине, средства из инструмената, програма и фондова ЕУ, УН и међународних организација.

Чланом 40. Нацрта закона предложена је да се у члану 84. брише став 2. из разлога што је у ставу 1. овог члана наведено да корисник природних вредности плаћа накнаду за коришћење природних вредности и да сноси трошкове санације и рекултивације деградираног простора, а да се посебним законима утврђује висина и расподела средстава остварених по основу начела "корисник плаћа."

У члану 41. Нацрта закона у члану 85. у ставу 5. промењени су висине прихода буџета Републике и висине буџета јединице локалне самоуправе са "40%" на "50%" односно са "60%" на "50%". После става 5. додат је нови став 6. којим се прописује да када се загађење животне средине утврди на територији аутономне покрајине, средства која су приход буџета Републике, у складу са ставом 5. овог члана, у висини од 20% приход су буџета Републике, у висини од 20% приход су буџета аутономне покрајине, а у висини од 50% приход су буџета јединице локалне самоуправе.

У члану 42. предложена је измена члан 87. која се односи на накнаду јединице локалне самоуправе да може, из оквира својих права и дужности, прописати накнаду за заштиту и унапређивање животне средине, да се та накнада утврђује актом скупштине јединице локалне самоуправе. Овим чланом се утврђују обвезници плаћања накнаде, да се накнада одређује се према површини непокретности и плаћа се месечно у висини која не може бити већа од највишег износа прописаног у складу овим законом. Влада својим прописује највиши износ ових накнада, а јединица локалне самоуправе актом утврђује висину, обвезнике, рокове, начин плаћања накнаде и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања. Такође, утврђено је да се средства остварена од ове накнаде користе се наменски за заштиту и унапређење животне средине према усвојеним програмима, односно локалним акционим и санационим плановима, у складу са стратешким документима који се доносе на основу овог закона и посебних закона. Јединица локалне самоуправе не може прописивати накнаде које су прописане на основу члана 84. и 85. из овог закона.

Чланом 43. Нацрта закона предложена је измена члана 90. и прецизиран статус Фонда за заштиту животне средине. Фонд има својство правног лица са јавним овлашћењима.

Чланом 44. Нацрта закона допуњен је члан 93. у ставу 2. да се средства Фонда користе и очување геодиверзитета и додате тачке 15.), 16) и 17) које се односе на финансирање програма, пројеката и других активности из области основних геолошких истраживања; суфинансирање програма, пројеката и других активности, обуке и стручног усавшавања из области заштите и спасавања током непосредног деловања приликом удеса и санације и на суфинансирање програма и пројеката техничког опремања јединица за заштиту и спасавање.

Чланом 45. Нацрта закона промењен је члан 94. у ставу 1. којим се уређује да се средства Фонда дају се правним и физичким лицима, корисницима средстава, ради финансирања намена утврђених у члану 93. овог закона на основу јавног конкурса који објављује Фонд.

Чланом 46. Нацрта закона предлаже се измена члана 96. став 3. који се односи на Управни одбор има осам чланова које чине: три представника Владе и по један представник Народне банке Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, невладине организације и Фонда и додаје нови став који се односи на одлучивање у Управном одбору.

У члану 47. Нацрта закона измењен је члан 100. и утврђена обавеза аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе да отворе буџетски фонд у складу са прописом којим се уређује буџетски систем. Буџетски фонд финансира се из накнада остварених по основу члана 85. и 87. овог закона.

У чланови 48. до 53. Нацрта закона односе се на измене поглавља VIII НАДЗОР, поднаслов "Управни надзор" замењен се поднасловом

"Инспекцијски надзор", а после члана 109. додата су два нова члана 109а. и 109б. којим се уређује питање надзора над радом Агенције за заштиту животне средине, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, као и овлашћених правних лица, у обављању поверених послова а који врши Министарство и да инспектор заштите животне средине врши инспекцијски надзор на основу плана инспекцијског надзора и о свом исвршеном инспекцијском надзору води евиденцију. Министар прописује садржину и рокове за израду плана и извештаја. У Члану 55. Нацрта закона извршене су измене и допуне члана 110. у ставу 1. у тачки 2) реч: "и," замењује се речју: "или," а у тачки 17) речи:" интегрални катастар загађивача" замењује се речима: "регистар извора загађивања животне средине;" у ставу 1, тачка 18) се брише, а после тачке 19) додате су нове тачке 19а) идентитет субјекта надзора и других лица на основу личке карте, пасоша и других исправа; и 19б) да ли је поступљено у складу са налогом из извршног решења инспектора, у ставу 2. после речи:"врши" додата је реч: "повремено."

У члан 51. Нацрта закона извршене су измене и допуне члана 111. у ставу 1. у тачки 5) и 9) реч: "и", замењена је речју: "или", у тачки 12) брисана је реч: "производ, полупроизвода или сировина". После тачке 12) додаје се тачке 12а) забрани употребу или коришћење производа, полупроизвода или сировина које по одредбама овог закона нису дозвољене", у тачки 14) после речи: рад додата је реч: "уређаја, ", тачке 22) и 23) се мењају и гласе: 22) "Забрани употребу постројења, дела предузећа, или складишта кадасе мере предвиђење у Политици превенције удеса или Извештаја о безбедности или Плана заштите од удеса не спроводе или се недовољно спроводе;" 23) "Нареди израду Политике превенције удеса, или Извештаја о безбедности или Плана заштите од удеса и предузоимање одговарајућих прњевентивних и других мера заштите животне средине од опасних материја у складу законом;" .Такође, после тачке 23) додата је тачка 23а) која гласи: "Забрани употребу постројења, рад дела предузећа, или употребу складишта ако у одређеном року није доставио обавештење, Политику превенције удеса или Извештаја о безбедности или Плана заштите од удеса;. После тачке 26) додају се нове тачке: "26а), забрани располагање новчаних средстава са рачуна правног лица, предузетнима и физичког лица на основу извршног закључка;"; "26б) узима узорке земљишта, вода, отпада, ваздуха преко овлашћене организације; и "26в) да у поступку принудног извршења решења изврши печећење просторија, постројења, опрему или простора због којих је дошло или је могло доћи до загађивања или оштећивања животне средине у складу са законом;" у ставу 3. истог члана реч: "министру" замењена је речју: "надлежном органу."

У члану 52. Нацрта закона извршена је допуна члана 112. ставом којим се уређује могућност да инспектор привремено одузима робу која је стечена противзаконитом радњом, а која је подложна кварењу или се не може на одговарајући начин збринути или ако њено чување захтева веће трошкове, и да се та роба може продати, на начин утврђен законом, а да су та остварена средства приход су буџета Републике.

У члану 53. такође је додат нови став члана 114. Закона којим је утврђено да о жалби на првостепено решење подручне јединице министарства решава министар.

Чланом 54. Нацрта закона измењен је члан 116. и усаглашен са изменама и допунама претходних чланова, повећан је минимални новчани износ казне за привредне преступе и одговорно лице у правном лицу, и додат нови став да се за привредне преступе може се изрећи новчана казна у сразмери са висином учињене штете, неизвршене обавезе или вредности робе

или друге ствари која је предмет привредног преступа, а највише до двадесетоструког износа учињене штете, неизвршене обавезе или вредности робе или друге ствари која је предмет привредног преступа.

Чланом 55. додат је нови члан 116а којим се уводи да се за привредни преступ може се изрећи и заштитна мера: забране обављања делатности у трајању до пет година, забрана одговорном лицу да врши одређене дужности у трајању од три године или одузимање предмета.

У Нацрту закона којим се уређују казне промењени су чланови који се односе на прекршаје. Одвојене су казне за прекршаје правних лица од казни за прекршаје предузетника и физичких лица. За прекршај правних лица и предузетника прописано је и да се може изрећи и заштитна мера забране обављања делатности у трајању до три године, а одговорном лицу забрана обављања послова у трајању до једне година. Додат је нови члан 118. а којим се уређује да ће се новчаном казном у износу од 5.000 динара казнити за прекршај родитељ, старалац, односно одговорно лице у органу старатељства, ако због пропуштања дужног надзора над малолетником, малолетник учини прекршај из члана 118. став 1. тачка 1), 2) и 3) овог закона. Такође, у члану 120. додат је нови став којим је прописано да се за прекршаје који су утврђени у закону одговорном лицу у органу управе, односно локалне самоуправе, односно организацији која врши јавна овлашћења може уз изречену казну изрећи и заштитна мера забране вршења одређених послова у трајању до једне године.

Члан 121. односи се на допуну у члана 117. додавањем речи: 117а, и 118а., тако да гласи: За прекршај из чл. 117., 117а, 118. и 118а овог закона може се уз казну изрећи и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или намењени за извршење прекршаја, односно који су настали или прибављени извршавањем прекршаја .

Члан 63.- 65. односи се на прелазне и завршне одредбе којим је утврђена обавеза из члана 42. овог закона да Влада донеси у року од тридесет дана од дана ступања на снагу овог закона. Јединице локалне самоуправе дужне су да ускладе важеће прописе о накнади за заштиту и унапређивање животне средине у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

V АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Досадашњи економски и некономски интереси и разлози диктирали су услове и начин заштите животне средине, са и без урачунавања директних или индиректних утицаја на животну средину. Даље коришћење природних ресурса и добара и измене просторног оквира, прописивање мера и услова заштите чиниоца животне средине могући су само под условом сталне еколошке и научно засноване контроле. Тај вид контроле коришћења један је од основних задатака у заштити животне средине. Управљање природним ресурсима и добрима и заштита животне средине је захтев и потреба човека и његов однос према природи. Такав однос обезбеђује потребну хармонију између човека и његових активности с једне стране и очување природе и њених вредности са друге стране. .

Одређивање проблема које нацрт закона треба да реши

Важећи Закон о заштити животне средине ("Службени гласник СР" број 135/04) заједно са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, Законом о процени утицаја на животну средину и Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр 135/04), чини сет прописа из области заштите животне средине.

Основ за измену и допуну Закона о заштити животне средине произилази из новог Устава Републике Србије, међународних прописа са којима се област заштите животне средине у процесу придруживања ЕУ усклађује, као и из досадашње примене закона и потребе да се поједине одредбе јасније пропишу.

Циљ који се постиже

Предложеним законским решењем не мења се концепт закона, већ се унапређује систем управљања и заштите чиниоца животне средине. Доношење закона је најбоље решење ради ефикасније и потпуније заштите животне средине, јер се тиме обезбеђује правна сигурност свих привредних субјеката који обављају делатност која загађује животну средину – "загађивача" да неће за загађивање плаћати два пута накнаду (накнаду за загађивање и накнаду за заштиту и унапређивање животне средине). Такође, тиме се оправдава и доследна примена принципа "корисник плаћа". На овај начин избећи ће се у пракси слободно тумачење закона и незаконита примена, јер воља и намера законодавца није да се исти правни субјекат терети плаћањем два пореза за исту ствар под другачијим називом.

По основу члана 87. Закона у пракси се доносе одлуке од стране јединица локалне самоуправе којима се под називом "накнада за заштиту и унапређивање животне средине", прописује уствари накнада за коришћење природних вредности из члана 84. Закона (нпр. промена врсте екосистема у простору, за законом установљена ограничења у режиму коришћења недржавног простора, девестиран и нерекултивисан простор и др.) и накнада за загађивање животне средине из члана 85. Закона.

Према одредби члана 84. Закона обвезници плаћања накнаде за коришћење природних вредности утврђују се у складу са посебним законима којима се уређују поједине области заштите животне средине. У складу са чланом 85. наведеног закона обвезници плаћања накнаде за загађивање утврђују се према врсти загађивања која потичу од извора загађивања односно постројења која обављају делатност за коју се издаје интегрисана дозвола. Предложеном изменом закона извршена је подела наведених средстава, тако да је 50% приход буџета Републике, а 50% су приход буџета јединице локалне самоуправе. Такође, извршена је и допуна члана тако да се део средстава који је остварен по овом основу распоређује и аутономној покрајини у висини од 30% ако се загађивач налази на територији аутономне покрајине, а 20% приход су буџета Републике.

Члан 87. Закона даје могућност *јединици локалне самоуправе да, у оквиру својих права и дужности, пропише накнаду за заштиту и унапређивање животне средине, у складу са својим потребама и специфичностима.* У пракси одредба члана 87. Закона тумачи се на такав начин да јединица локалне самоуправе има право да, као обвезнике плаћања *накнаде за заштиту и унапређивање животне средине,* обухвати загађиваче који су већ обвезници плаћања накнаде за загађивање животне средине из члана 85. овог закона, а чији се део уступа као јавни приход јединици локалне самоуправе на чијој се територији оствари. Наиме, чланом 98. став 1. тачка 8. под (1) Закона о локалној самоуправи прописано је да *Република уступа део накнаде за загађивање животне средине јединици локалне самоуправе као јавне приходе који се остваре на њеној територији.*

Такође, у ставу 4. члана 87. утврђено је да се *средства прикупљена преко тих накнада морају наменски искористити у заштити и унапређењу животне средине,* а у складу са чланом 18. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи. Међутим, програмом се у пракси предвиђају ставке које

представљају ненаменско коришћење средстава (уместо за заштиту животне средине, средства би се користила нпр. за очување и изградњу саобраћајница, унапређење здравствене, социјалне и дечије заштите, изградњу амбуланте, изградњу школе и др).

Наиме, јединица локалне самоуправе сагласно члану 87. Закона о заштити животне средине и члану 18. став 1. тачка 9. Закона о локалној самоуправи, а у вези са чланом 98. став 1. тачка 8. истог закона, може да утврди *посебну накнаду за заштиту и унапређивање животне средине* за питања од локалног значаја која произилазе из законом утврђених права и дужности.

Такође, у пракси својим актима јединице локалне самоуправе годишње утврђују накнаду за заштиту и унапређивање животне средине за власнике и закупце станова односно пословних просторија која је различита по општинама, односно градовима, како у погледу критеријума, тако и висине, односно начина плаћања (месечно/ годишње), што се може закључити из следеће табеле:

Примери појединих јединица локалне самоуправе на основу Одлука које се примењују

Назив јединице локалне самоуправе	Стамбени простор 65 м ²			Пословни простор 600 м ²		
	месечно		годишње	месечно		годишње
	дин/м ²	Укупно динара	Укупно динара	дин/м ²	Укупно динара	Укупно динара
Београд	0,60	9,00	468,00	1,20	720,00	8.640,00
Нови Сад	0,10	6,50	78,00	0,18	108,00	1.296,00
Бољевац	0,20	13,00	156,00	0,60	360,00	4.320,00
Лапово	0,30	19,50	234,00	0,70	420,00	5.040,00
Кула	0,25	16,25	195,00	0,75	450,00	5.400,00

Да ли разматране друге могућности за решавање проблема?

Материја којом се уређује област заштите животне средине се не може устројити без постојања законског акта који би дао основ за доношење

низа прописа којима се уређују правила и прописују мере и услове заштите и коришћења чиниоца животне средине.

Зашто је доношење закона најбоље решење проблема?

Изменом и допунама Закона о заштити животне средине оставарују се општи циљеви установљени законом односно правилна примена установљених начела:

- усаглашавање са Директиви 96/82/EЗ од 9. децембра 1996. о контроли опасности од великих несрећа које укључују опасне материје;

- усклађеност одлука јединица локалне самоуправе којима се прописује накнада за заштиту и унапређивање животне средине;

- загађивач, као обвезник, плаћа држави само једанпут накнаду за загађивање животне средине и сноси укупне трошкове мера за спречавање и смањивање загађивања који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини;

- примена економских инструмената и других мера којима се унапређује квалитет животне средине.

На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Законом су утврђене и разграничене надлежности органа Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе које се односе на: уступање рибарских подручја на коришћење, давање сагласности на програме управљања, утврђивање и расподелу накнаде за уступање и коришћење рибарског подручја, као и накнаде за издавање дозвола за привредни, рекреативни и спортски риболов.

Предложеним решењима у Нацрту закона обезбеђује се одговорност субјеката заштите животне средине с једне стране и надлежних органа Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, с друге стране.

Предложено решење ће позитивно утицати на кориснике природних ресурса, односно загађиваче јер ће накнаду за загађивање и накнаду за коришћење природних ресурса изричито плаћати по основу члана 84. односно 85. Закона.

Предложеном изменом члана 90. прецизира се статус Фонда за заштиту животне средине.

Фонда за заштиту животне средине је основан Законом о заштити животне средине (Сл.гл.РС 135/04), а постао је оперативан 2005. године. Искуство земаља средње Европе (Пољска, Република Чешка и Словачка) показује да је оснивање Фонда за заштиту животне средине омогућило прикупљање значајних средстава и деловало као катализатор за битна улагања кроз одобравање повољних кредита и бесповратних средстава за инвестирање у заштиту животне средине.

Према члану 90. Закона Фонд је правно лице. С обзиром да досадашњу праксу Фонда, јавила се потреба за прецизирањем његовог статуса. Наиме, Фонд има раздео у буџету, с једне стране, док с друге стране није препознат као орган државне управе у Служби за заједничке послове. Изменама закона Фонду се даје својство правног лица са јавним овлашћењима у складу са Законом о државној управи (Сл.гласник РС, бр.79/05). Досадашња пракса је показала да је потребно решити проблем ненаменског коришћења средстава, посебно у општинама које остварују велике приходе од накнада по

Уредби о врстама загађивања, критеријумима за обрачун накнаде за загађивање животне средине и обвезницима, висини и начину обрачунавања и плаћања накнаде.

Изменама члана 100. Закона утврђено је да су аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у обавези да отворе буџетски фонд у складу са прописом којим се уређује буџетски систем. Буџетски фонд финансира се из накнада остварених по основу члана 85. и 87. овог закона.

Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Предложена решења позитивно утичу на грађане и привреду јер су датим законским решењима разграничене надлежности у остваривању права на здраву животну средину и створене могућности рационалне и усмерене расподеле средстава у односу на потребу решавања проблема заштите, унапређивања и коришћења чиниоца животне средине. Прописивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине за власника односно закупца непокретности у смислу овог закона, не изазива додатне трошкове грађанима односно привреди. Наиме, ова накнада је до сада обухватала: накнаду за власнике и закупце станова односно пословних просторија; накнаду за загађивање и накнаду за коришћење природних вредности. Предложеном изменом обвезници плаћања накнаде за коришћење природних вредности (члан 84) и обвезници плаћања накнаде за загађивање (члан 85) неће плаћати исту врсту накнаде и по члану 87. Закона, чиме се онемогућава оптерећење трошковима које су до сада сносили ови обвезници плаћања. Такође, уједначавање критеријума за прописивање накнаде за грађане, односно привредни сектор, као и утврђивање највишег износа накнаде према површини непокретности обезбедиће да *пословни сектор дели судбину грађана у одређеној локалној заједници (локалне услове)*. Предложеном изменом члана 87. обезбеђује се да Влада утврђује највиши износ накнаде које носе привредни сектори, чиме ће се спречити да се ове накнаде прописују на основу неуједначених критеријума и у различитим висинама.

Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Прописи из области заштите животне средине не утичу директно на појаву нових привредних субјеката, али поштовање стандарда и норматива заштите животне средине, као један од услова придруживања европској заједници, увођење чистије технологије, регулисање потрошње енергије, плански однос према простору и вредностима доприносити квалитету производа и лакшем пласману на тржишту.

Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Досадашња примена закона и промене у међународној регулативи разлог су наведених измена и допуна закона.

Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили разлози доношења закона?

Датим изменама и допунама закона утврђене су или допуњене основе за доношење прописа за спровођење закона.

СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење Закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине не захтева обезбеђивање додатних финансијских средстава из буџета Републике.